

بیرئینەر د ئەحکامین رۆژی دا

کەم دانەر

محمد بن عبدالوهاب الوصابي

کەم وەرگێر

مەردان سندی

■ پەرتوک: بیرئینەر د ئەحکامین روژیی دا.

■ دانەر: محمد بن عبدالوهاب الوصابی.

■ وەرگیر: مەردان حەسەن صالح سەندی.

■ کەبۆرد: حمید فتاح مچولی.

■ دیزاین: هەڤال عەلی سەندی.

■ بەرگ: خەلات گوللی.

■ چاپا ئێکی: ۲۰۱۷.

■ تیراژ: (۱۵۰۰) لب.

■ ژمارا سپاردنی: (2089) پەرتۆکخانا بەدرخانیا.

■ چاپخانه: زانا.

ژ	ناقه پوک	لاپەر
۱	◀ پیشگوتن	۳
۲	◀ ستوینن روژی	۴
۳	◀ مهرچین روژیین ره مه زانی	۴
۴	◀ مهرچین روژی بوونا ره مه زانی	۵
۵	◀ کریارین سوننهت د روژی گرتنا ره مه زانی دا	۶
۶	◀ نهو کریارین کرنا وان سوننهت بو روژی گری، و غیری وی	۸
۷	◀ کریارین هلال و دورست د روژی دا و غیری روژی دا	۱۱
۸	◀ کریارین روژی دشکین	۱۳
۹	◀ مه کروهاتین روژی	۱۴
۱۰	◀ ژ حیکمه تین روژی	۱۵
۱۱	◀ ژ توره و ئادابین روژی	۲۰
۱۲	◀ ژ مفایین روژی	۲۱
۱۳	◀ خودانین عوزران د روژی گرتنا ره مه زانی دا	۲۳
۱۴	◀ جورین روژیا ... ▶ روژیین واجب	۲۵
۱۵	◀ روژیین سوننهت	۲۶
۱۶	◀ روژیین نوی ده رکهفتی (بیدعه)	۲۷
۱۷	◀ روژیین هه رام	۲۸
۱۸	◀ روژیین مه کروه	۲۹
۱۹	◀ تایبه تمه نندیین هه یقا ره مه زانی	۲۹
۲۰	◀ بیدعین ره مه زانی	۳۳
۲۱	◀ دویمه یهیک	۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوتن

حمد بؤ خودای جیهانان، و دویماهی بؤ ته قوا دارایه، و چو دوژمنداری نینه ل سهر زورداران نه بت، و سلاڤ و صله وات یین تمامتر و ته کوژتر ل سهر پیغمبره ی مه موحه میده (ﷺ)، و بنه مالوی و هه قالین وی هه میان.

و نه ز شاهده یی ددهم چو په رستین ب حه ق نین ب ئینه په رستن ژبلی خودی، بتنی یه چو هه څپشک نین، و نه ز شاهده یی ددهم هندی موحه میده به ند و هنارتی وی یه، نامه گه هاند، و نه مانه ت نه داکر، ئوممه ت شیره تکر، و تیگوشان دریکا خودی دا کر ب هه ژی تیا تیگوشانی، هه تا مرن هاتی ژ نک خودای وی قیجا صله وات و سه له مه تین خودی ل سهر وی، و ل سهر بنه مالوی، و ل سهر هه قالین وی، و دویچووین وی هه تا روژا قیامه تی. و پاشی:

نه قین هه نی ره خه کی کورتن د نه حکامین روژی دا، نه ز پیشکش دکم بؤ براین خو یین موسلمان، به لکی خودی پی مفای بگه هینی ته من و مفای پی بگه هینی ته وان ژی یی، د دونیایی و ناخه تی دا، خودی یه یی گوهلیبه ر نیریک به رسفده ری دوعا.

وصلی الله علی نبینا محمد، و علی آله و صحبه، وسلم تسلیماً کثیراً.

ستوینین روژی

■ ستوینین روژی چوارن:

- ۱- روژی گر: (ئەو ژى: زەلامى موسلمان، وژنكا موسلمانە).
- ۲- ژى روژی: (ئەو ژى: شكینەرین روژی نه).
- ۳- تیدا روژی: (ئەو ژى: دەمه، ژ دەركهفتنا ئەلندا سپیدەیا راستگو، حەتا ئاڤا بوونا روژی).
- ۴- بو روژی: (ئەو ژى: خودى یه، و ئەڤه ئنیه ته).

مەرجین روژین رەمەزانى

● مەرجین روژین رەمەزانى حەفتن:

و دابەش دبن بو دوو بەشان:

1 مەرجین دورستى، ئەو ژى ئەڤە نه:

۱- ئىسلام.

۲- عەقل.

۳- دياركرنا ئنیه تی ژ شەڤى، بو ھەر روژەكی، و گریدانا وی د دەستپیک دەمی وی دا، ل دەمی پاشیڤخور ب دویماهی دهیت ژ پاشیڤا خو، ژ حەفصائی دهیکا باوەرداران - خودی ژى رازی بت .. گووت: پینگەمبەرى خودی ﷺ. گووت: ((مَنْ لَمْ يُبَيِّتِ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ ، فَلَا صِيَامَ لَهُ)).

پامان: ھەر كەسەكی ئنیه تی ديار نه كەت بەرى سپیدی، چو روژی بو نینه.

[رواه: أحمد (۶/۲۸۷)، وأبو داود رقم: ۲۴۵۴، والترمذي رقم: ۷۳۰، والنسائي (۴/۱۹۶)، وابن ماجه رقم: ۱۷۰۰، وابن خزيمة رقم: ۱۹۳۳، وابن حبان في "المجروحين" (۲/۴۶)، والدارقطني (۲/۱۷۲)].

* و شیخ ئیبن بازى . خودی دلوقانی پی ببەت . گوتن ھەلاویستن ل سەرڤى حەدیسی داییه د دەھمەنا - حاشیه - خودال سەر پەرتووکا "بلوغ المرام" یا ئبن حجر، لاپەرە ۴۰۴ ژمارە ۶۲۶، دیڤرت: ((حەدیسی دبت دەلیل ل سەر فەرمانی ب گریدان (ئینانا) ئنیه تی د دەمی وی یی دەستپیکى دا، ل دەمی دویماهیك هاتنا پاشیڤخوری ژ پاشیڤا خو))).

۴- و دراستا ژنکی دا زیده دبت، قالا بوونا وی ژ ژقان و بجویکبوونی.

2 مەرچین ته کلیفی، نهوژی نه فنه :

۵- هیز و شیان.

۶- ئاکنجی بوون (خو جهبوون).

۷- بالغبوون.

◀ مەرچین روژی بوونا ره مه زانی

۱. مەرچبوونا خو گرتنی نه گهر سپیده یا راستگو هه لی ده رکه فت.
۲. مەرچبوونا خو گرتنی ژ هه می شکینه رین روژی، هه تا ئاقابوونا روژی پشت راست دبت.
۳. مەرچبوونا به رده وامی دانا ل سه ر ئیه تی، هه تا ئاقابوونا روژی.
۴. مەرچبوونا ده رنیه خستنا وی تشتی ده قی دا بو وی یی روژیا خو بشکینت ده مه زانی دا: ژبیرکرن، یان ژ قه ستا بی عوزر، یان نساخ ساخله م بو ده می روژی دا، یان ریننگ فه گه ریا، یان ژنکا دژقاناندا پاقر بوو، یان ژنکا بجویکبووی، یان کافر موسلمان بوو، یان زاروک بالقبوو یان جاریه، یان دین عه قلی وی زقری، یان دلگرتی دلی وی به ردا.
۵. مەرچ دبت ل سه ر روژی گری دویرکه فتنا ژ ژنکا وی، و جاریا وی، نه گهر ترسیا ژ که فتنا د حه رامی دا.
۶. مەرچبوونا هیلانا گوتنا بیبه ختی، و کارکنا پی، و نه فامی، و غه یبه تی، و فه سادی. قه سه فه گوهری پی، و هه می حه رامیان، ژ به ر حه دیسا نه بی هوره یه ی- خودی ژی رازی بت گووت: پیغه مبه ری - ﷺ - گووت: ((مَنْ لَمْ يَدْعُ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلِ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدْعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ)).
- رامان: هه ر که سه کی گوتنا بیبه ختی نه هیلت، و کارکنا پی، و نه فامی، خودی چو پیدقی پی نینه نه و خوارن و قه خوارنا خو به یلت. [رواه البخاري رقم: ۱۸۰۴].
۷. دقیت یی حه زژیکه ر بت بو روژییت ره مه زانی: چونکی نه و ژ وانه یین خودی ئیناینه خوار، خودی ته عالا دبیژت: ((ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ)). [مُحَمَّد: ۹].
- رامان: ((کیراین وان هاتنه پویچکرن ژ نه گهری هندی وان ب وی نه خوش بوو یا خودی ئینایه خوار یی بو پیغه مبه ری خو موحه مبه دی - ﷺ - و دره و پیکرن)).

◀ کریارین سوننه د روژی گرتنا رهمه زانی دا

۱. پاشیف.
۲. قه سب دپاشیفی دا.
۳. پاشیخستنا پاشیفی (گيروکړنا پاشیفی).
۴. کیماتی ژ خوارنی د پاشیف، و فتاری دا.
۵. له زکړنا فتاری، نه گهر ئاقابوونا روژی پشت راست بوو.
۶. فتاره کرن ل سهر قه سپان، نه گهر نه بن:
۷. ل سهر خورمان، نه گهر نه بن:
۸. چهند فره کان ژ فرین ئافی، نه گهر نه وژی نه دیت.
۹. ههر تشته کی ب ده سته که فت ژ حه لالی پاقر.
۱۰. گووتنا پشته فتاری: ((ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ، وَتَبَّتَ الْأَجْرُ، إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى)).
۱۱. دوعاکرن بووی یی فتاره دایی ته.
۱. گه له ک فتاره دانا روژی گرا، پشته ئاقابوون روژی.
۱۲. رژی ل سهر هندئ ده سته بکه ی دگهل ئیمای، و دهر بکه فی دگهل وی.
۱۳. پاریزگاری ل سهر قونوتا ویتري.
۱۴. خو زه حمت دان د رهمه زانی دا نه وه کی خو زه حمت د غیری وی دا، و ژ ئبن عه عباسی - خودی ژ ههر دوو وان رازی بت - گووت: ((كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجُودَ النَّاسِ بِالْخَيْرِ، وَكَانَ أَجُودَ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ، حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ، وَكَانَ جَبْرِيلُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - يَلْقَاهُ كُلَّ لَيْلَةٍ فِي رَمَضَانَ حَتَّى يَنْسَلِخَ، يَغْرُضُ عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْقُرْآنَ، فَإِذَا لَقِيَهُ جَبْرِيلُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - كَانَ أَجُودَ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ)) . [أخرجه البخاري رقم: ۶ و ۱۸۰۳، ومسلم رقم: ۲۳۰۸].
- پامان: پیغه مبه ری خودی - ﷺ - مه ردترینی خه لکی بو ب خیری، و د مه ردترین ده ماندا د رهمه زانی دا بوو، ده می جبریل دهاته دهف، و جبریل - علیه السلام - دهاته دهف د ههر شهفه کی دا د رهمه زانی دا، هه تا رهمه زان ب دویمای دهات، پیغه مبه ری - ﷺ - قورئان بو دخواند، قیجا نه گهر جبریل - علیه السلام - هاتبايه دهف، مه ردترین بو ب خیری ژ بایی هنارتی یی دلوفانیی.

۱۵. خو زه حمت دان د دهکین دویماهی دا نه وه کی خو زه حمت دانا ژ غیری وان دا، و ژ عائیشای - خودی ژ رازی بت - گووت: ((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجْتَهِدُ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مَا لَا يَجْتَهِدُ فِي غَيْرِهِ)). [رواه: مسلم رقم: ۱۱۷۵].

پامان: پیغمبه ری خودی ﷺ - خو زه حمت و مانی ددا د دهکین دویماهی دا نه وه کی خو زه حمت دان و مانی دانا د غیری وان دا .

۱۶. رژی و دژواری ل سهر ساخرنا شهقین دهکین دویماهی، ژ عائیشای - خودی ژ رازی بت - گووت: ((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرَ أَحْيَا اللَّيْلَ وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ وَجَدَّ وَشَدَّ الْمُنَزَّرَ)). [رواه البخاري (۱۹۲۰)، و مسلم (۱۱۷۴)].

پامان: پیغمبه ری خودی ﷺ - نه گهر چووبایه د دهکین دویماهی دا، شهف ساخ دکر، نه هلی خو هشیار دکر، و (موجد دبی) موجد دی دکر، و میزهره خو دشداند.

۱۷. گه له ک گووتن ژ گووتن: ((اللَّهُمَّ إِنَّكَ غَفُورٌ، تُحِبُّ الْعَفْوَ، فَاعْفُ عَنِّي)) د شهفاب قه در دا.

۱۸. گه له ک ئیستغفار کیشان د سپیده بیان دا.

۱۹. گووتنا: ((إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ. نَهْزَ كَهْ سَهْ كَيَّ بَ رُؤْزَى مَهْ)). بؤوی نه وی خه بهران دبیزتی.

۲۰. فیرکنا زاروکان ل سهر روژی ل ژبی حفت سالی.

۲۱. عومره کرن د رهمه زانی دا.

◀ ئه و کریارین کرنا وان سوننهت بو روژی گری، و غهیری وی

● ئه و کریارین کرنا وان سوننهت بو روژی گری، و غهیری وی، ئه قین ل خوارئ نه:

۱. لیگه ریا نا دیتنا هه یقی.
۲. دوعا کرنا دوعایا هه یقی.
۳. گه له ك دوعا کرن.
۴. دوعا کرنا بو موسلمانان.
۵. پارێزگاری ل سه ر به لاکرنا سلاقی.
۶. گه هاندنا مروفايه تیی (مروفاينیی) ئه گه ر ب تله فونئ ژى بت.
۷. گه له ك چاکی کرن دگه ل كه س و کاران.
۸. گه له ك خبیر کرن.
۹. گرنژین د دیه ی برایی خودا.
۱۰. گه له ك چاکی کرن دگه ل جیرانی.
۱۱. چاکی کرن دگه ل هه ژار و ده ست کورت و ئیتیمان.
۱۲. پارێزگاری ل سه ر ئاخفتنا پاقر.
۱۳. گه له ك زکر کرن.
۱۴. گه له ك ته و به کرن و گه له ك ئیستغفار کیشان، ب سه دان جاران.
۱۵. گه له ك گووتن ژ گووتنا: (لا إله الا الله).
۱۶. گه له ك گووتن ژ گووتنا (لا حول ولا قوة الا بالله).
۱۷. گه له ك گووتن ژ گووتنا (سبحان الله وبحمده، سبحان الله عظیم).
۱۸. گه له ك سلاقی و سه له وات دان ل سه ر پیغه مبه ری - صلی الله علیه وسلم -.
۱۹. گه له ك داخوای کرنا فیرخو زایی.
۲۰. گه له ك بانگه وازی کرنا بو خودی.
۲۱. بخیر هه ژمارتنا مه زاختیین خیزانی.
۲۲. پارێزگاری ل سه ر ده ستنقیژی.
۲۳. سیواک ل ده قی خودان.
۲۴. پارێزگاری ل سه ر بهینن خوشیی.
۲۵. پارێزگاری ل سه ر دوو رکعه تی سوننهت یین به ری مه غره ب.
۲۶. پارێزگاری ل سه ر سوننه تی رواتب، ئه و ژى دوو زده رکعه تن:

وه رگير

۲۷. دوو رکعت = بهری نقيزا سپیدی.

۲۸. چار رکعت = بهری نقيزا نیفرو.

۲۹. دوو رکعت = پشتی نقيزا نیفرو.

۳۰. دوو رکعت = پشتی نقيزا مه غره ب.

۳۱. دوو رکعت = پشتی نقيزا عه يشا.

۳۲. رژدی و دژواری ل سه رکنا سوننه تین ره واتب ل مالی.

۳۳. گه له ک کرنا سوننه تین سوننه ت ژلی ره واتبان.

۳۴. پیشوه خت چوونا مزگه فتی بو نقيزان.

۳۵. پاريزگاری ل سهر ريزا پيشی ل مزگه فتی.

۳۶. چاهه ریکرنا نقيزی پشتی نقيزی.

۳۷. لیگه ریان و دویچوونا ده مژمیرا به رسفدانا دوعا دروژا نه نیی دا. (نه و ده مژمیره د پشتی نقيزا ئیشاری دایه).

۳۸. لیگه ریان و دویچوونا ده مژمیرا به رسفدانا دوعا د شه فی دا (نه ف ده مژمیره ژی د سیکا شه فی دایه ل ده می خودی دهیته خواری بو عه سبانی دونیایی هاتنه ک هه ژی وی).

۳۹. رژدی و دژواری ل سهر مانا د مزگه فتی دا پشتی نقيزا سپیدی هتا هه لینا روژی.

۴۰. روینشتنا دگه ل خه لکه کئی یین کو زکری خودی دکه ن د ده ستپیکا روژی و دویماهیا روژی.

۴۱. پاريزگاری ل سهر زکری سپیده و ئیشاران.

۴۲. ئاماده بوون ل میرگین به شتی.

۴۳. خواندن و وانه گوتنا قورئانا پیروژ بو ئیک و دوو یان د ناقبه را ئیک و دوو دا.

۴۴. و رازاندنا دهنگی ب خواندنا قورئانی.

۴۵. سوچه بریا سوچه خواندنا قورئانی.

۴۶. گه له ک خواندنا قورئانی.

۴۷. رژدی و دژواری ل سهر خه تم کرنا قورئانی.

۴۸. دوعا کرن ل ده می خه تم کرنا قورئانی.

۴۹. سه ره دانا نه خوشان.

۵۰. سه ره دانا گورستانی - قه برستانی -.

۵۱. بیرئینانا مرئی و ئاخه تی و به شتی و جه هه می.

۵۲. هزرکرن د ئایه تیین خودی دا یین دهینه خواندن و یین گه ردونی.

۵۳. دل نه چوونا دونیایی.

۵۴. دل نه چوونا تشتی د دهستی خه لکي دا.

۵۵. کومکرنا دناقبه را فان هه چوار سالوخته تان دا، ژ ئه بی هورهیره ی - خودی ژي رازی بت - گووت: پیغه مبهری - خودی - ﷺ - گووت: ((مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ صَائِمًا؟)) قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ بَعَثَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مَسْكِينًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ عَادَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مَرِيضًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَا اجْتَمَعَنَ فِي أَمْرٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ»). [رواه: مسلم رقم: ۱۰۲۸].

پامان: کی ژ هه وه لی بوویه سپیده و ئه وی ب روژی ؟

ئه بووبه کری گووت: ئه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

کی ژ هه وه ئه فزو دویچوونا جه نازه کی کریه ؟

ئه بووبه کری گووت: ئه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

کی ژ هه وه ئه فزو سه ره دانا نه خوشه کی کریه ؟

ئه بووبه کری گووت: ئه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

کی ژ هه وه ئه فزو خوارن دایه ژاره کی ؟

ئه بووبه کری گووت: ئه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

نینه ئه ف سالوخته ته د زه لاهه کی - مروقه کی - دا کوم بین ئیللا دی چیته بهه شتی دا.

کریارین هلال و دورست د روژی دا و غیری روژی دا

• کریارین هلال و دورست د روژی دا.

- ۱- ماچیکرن، بو وی یی شیانئ گرتنا نه فسا خو هه بت.
- ۲- دهست دانا ژنکئ، بو وی یی شیانئ گرتنا نه فسا خو هه بت.
- ۳- لی ببت سپیده ب جه نابهت بت ژ چوونا نفینا ب شه ف یا باشر هیلانا وی یه.
- ۴- سه ر شوپشتن.
- ۵- سابین و شامبو.
- ۶- مه عجینا ددانان.
- ۷- تیوهر دانا ئافی ل دهقی.
- ۸- هلکیشانا ئافی بو دفنی به لی بی زیده هی.
- ۹- بهین خوشی.
- ۱۰- دوهن دانا له شی.
- ۱۱- خه ناکرن.
- ۱۲- ئافیتنا جلکین ره شانندی و شل ل سه ر له شی.
- ۱۳- پاقزکه ریڼ گو هی.
- ۱۴- داعیرانا تفی.
- ۱۵- تامکرنا خوارنی بو پیدقی، به لی تفا تامکرنی نه داعیرت.
- ۱۶- بهین هلکیشانا گولان ئه وین باش هاتنه شیتن.
- ۱۷- به خا خا ژبیرنا بیهنا دهقی. [کما فی فتاوی ابن باز، من ((سلسله کتاب الدعوة)) (۱۶۴/۲)].
- ۱۸- به خا خا ره بویی.
- ۱۹- ئینانا ده را ددانی یان هه شوکرنا وی.
- ۲۰- ده رمانکرنا بریبان.
- ۲۱- شیکارکرنا خوینی، ئه گه ر بهیتته پاشیخستن بو شه فی دی یا باشرت (ههروه کی د ((تحفة الإخوان))).
- ۲۲- ده رزی لیدانا ده رزیڼ نه تیرکه ر.
- ۲۳- وه رگرتنا ده رمانی د جهی دهست ئا فا ستویر را [کما فی ((التحفة))].
- ۲۴- هلکیشانا موویڼ هه ردوو بنکه فشان.
- ۲۵- قوسینا سه بیلان.

۲۶- تراشینا موویین دوروره خین عه وره تی.

۲۷- تراشینا نه ینوکان.

۲۸- تراشینا موویی سه رین زه لامی.

۲۹- بکارئینانا ده رمانی بو قه برنا چه یزی به ری روژیی، نه گه ر زیانی نه گه هینت.

۳۰- قیکره گه هاندن (الوصال) ژ پاشیقی بو پاشیقی، به لی یا باشر هیلانا وی یه (ئانکو: ژ پاشیقی

چ نه خوت هه تا د گه هت پاشیقی).

کریارین روژی د شکین

• (به تالکهرین روژی)

- ۱- چوونا نغینی عه مدەن.
- ۲- دەرکە فتنە مەنێ عه مدەن.
- ۳- خوارن عه مدەن.
- ۴- قە خوارن عه مدەن.
- ۵- خوارنا دەرمانی ب ریکا دەفی.
- ۶- قە ترا دفنی.
- ۷- داعیرانا بە لغە مێ.
- ۸- هە لاقیتن عه مدەن.
- ۹- قە خوارنا جگاری، یان تونباکی، یان جەراکی.
- ۱۰- هەلکیشانا بهینخووشیان یی پی زانابت و ل بیرابت و ب مەرەم بت، روژیا روژی گری د شکینت ل دەف گە لە ک خودانین زانینی. (هەروەکی هاتی د ئه حکامین روژی دا یا (عبدالعزیز الراجھی، صفحە: ۱۴، رقم الحكم: ۲۲)).
- ۱۱- ژفان (هەیز).
- ۱۲- بچووبوون (النفاس).
- ۱۳- حیجامە (کیشانا خوینی ب ریکە کا تایبەت).
- ۱۴- بڕینا رهێ یان دەمارێ.
- ۱۵- کیشانا گە لە ک خوینی.
- ۱۶- شویشتنا گولچیسکان.
- ۱۷- دانا خوینی ب ریکا رها خوینی.
- ۱۸- تیرکەر (دەرزیک و حەبک).
- ۱۹- هەر کە سە کێ ئنیە تا خو دیار نە کە ت ب شە فی بو روژین فەرز.
- ۲۰- قە بڕینا ئنیە تا روژی.
- ۲۱- ژ دەست دانا عە قلی.
- ۲۲- کافر بوون (لیقە بوون ژ ئیسلامی).

مه کروها تین روژی

- (ئو کریارین مه کروه د روژی دا)
 - ۱- ماچیکرن، ئه گهر شه هوته پراکهت.
 - ۲- دهستان و یاریکرن دگهل ژنگی، ئه گهر شه هوته پراکهت.
 - ۳- بهرده و امیا بهرئ خو دانئ بو ژنی ب شه هوته، و بهروفاژی (ژن بهرده و ام بهرئ خو بدهت زه لامئ خو ب شه هوته).
 - ۴- هزرکرن د چوونا نقینئ دا.
 - ۵- زیده هیکرن د ئاف تیوهردانا دهقی دا.
 - ۶- زیده هیکرن د ئاف هلکیشانا دفنی دا.
 - ۷- جویتنا قاجکی (به نیشتی) ئه وئ چو ژئ نا حه لیت.
 - ۸- تامکرنا خوارنی بی پیدفی بوون.
 - ۹- کومکرنا تفی د دهقی دا و پاشی داعیرانا وئ.
 - ۱۰- بهین هلکیشانا وی تشتئ ژئ پشت راست نه بت هه ناسا وی دی حه لیت د کیشت بو گه وریا وی وه کی قوتا یین مسکی و بوخویری .
 - ۱۱- مه له قانی، ژ ترسا هندئ ئاف بگه هیت زکی مروقی.
 - ۱۲- کلدان (کلدانا چاقان).
 - ۱۳- قه تره د چافی دا.
 - ۱۴- قه تره د گوهی دا.
 - ۱۵- گه له ک ئاخفتن ژ ئاخفتنا حه لال و دورست.
 - ۱۶- گه له ک نفستن، بی کو د پیدفی یه کی دابت.
 - ۱۷- گه له ک تیکه لی دگهل خه لکی، نه دپیدفی یه کی دابت.
 - ۱۸- بهرزه کرنا ده مان د جادان دا، و بازاران دا، و لهر دهرگه هین دکانان دا، نه دپیدفی یه کی دا.
 - ۱۹- گل و گازنده کرن بو خه لکی کو ئه و برسی یه، یان تیهنی یه، یان ماندی بووییه، ژ کارتیکرنا روژی.

ژ حکمه تین روژی

ئین عوسه یمین — خودی د لوفانی پی بهت- دبیژت:

• ژ نافیڼ خودی ته عالایه: ((الحکیم) کاربنه جه و شارهزا، و ((الحکیم)): ئه وه یی هاتیه سالوخت دان ب کاربنه جهی و شارهزایی، کاربنه جه و شارهزایی: دروست و تمام چیکرنا کریارانه، و دهینانا وانه د جهین وان دا، و داخوازکهری قی نافی مهزن ژ نافی خودی ته عالا: هندیکه هر تشته کی خودی ته عالا چیکری، یان ب شهریهت دهیناتی، ئه و بو کاربنه جهی و شارهزاییه کا بهرز و بلند، و یی زانی زانی و یی ژ نهزان بووی نه زانی.

و بو وی روژی یا خودی ب شهریهت دهیناتی، و ل سهر به ندین خو فهرزگری کاربنه جهی و شارهزایی مهزن هه نه و گه له ک مفایین هه نه.

ژ کاربنه جهی و شارهزایی روژی: ئه و عیاده ته، عه بد پی نیزیکی خودایی خو دبت، ب هیلانا هه ز ژیکه رین خو یین خوری لیکری ل سهر هه ز ژیکرنا وان، ژ خوارن، و قه خوارن، و چوونا نقینی دا کو ب قی چه ندی رازی بوونا خودایی خو ب دهست خو قه بینت، و سه رکه فتنا ب مالا قه درگران (به شتی)، دیار دبت پیشخستنا وی بو وان تشتین خودایی وی هه ز ژیکه ت، ل سهر وان تشتین نه فسا وی هه ز ژیکه ت، و پیشخستنا مالا ئاخه تی ل سهر مالا دونیایی.

و ههروه سا ژ کار بنه جهی و شارهزایی روژی: روژی ئه گه ره که بو ته قوایی، ئه گه ر روژی گر ب مه رجین روژیا خو پابت، خودی ته عالا دبیژت: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ). [البقرة: ۱۸۳].

فیجا روژی گر فهرمان پیکریه ب ته قوا خودی- عزوجل- ته قوا ژ ب جهینانا فهرمانین وی یه، و دویرکه فتنا ژ نه هیین وی یه.

و ئه فا هه نی ئه و مه ره ما مه زنه ژ روژی، و نه مه ره م ژ ئازاردانا روژی گری یه، ب هیلانا خوارنی، و قه خوارنی، و چوونا نقینی.

پیغه مبه ر (ﷺ) دبیژت: ((مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ)) رواه البخاري: (۴، ۱۸۰، ۵۷۱۰).

پامان: هەر کهسه که گوتنا بېه ختی نه هیل، و کار پیکرنا پی، و نه فامی، خودی چو پیدقی پی نینه نه و خوارن و څه خوارنا بېهلت.

و ((قول الزور)) کارکړنا ب هەر کړپاره کا حرام څه دگریت، ژ زورداریا ل سهر خه لکې، ب خیانه، و فیلبازی، و دهینا له شان، و ژ ستاندنا مالی، و یین وهکی وان، و ههروه سا دچته دبن دا گوهدانا بو وان تشتا یین گوهدانا وان حرام ژ ستران و موسیقی، نه و ژی: نامیرین مژویلاهی نه ژ زکری خودی.

و ((الجهل)) نه فامی یه، نه و ژی: دویرکه فتن ژ راسته ری بوونی د گووتن و کړپاران دا نه.

نه گهر روژی گرب ریڅه چوول سهر داخوازکهرین نه فی نایه تی، و نه فی حه دیسی، روژی دی بت په روه ده کرهک بو نه فسا وی و خه ملاندن بت بو ره وشتی وی و به رده وامی بت بو ره فتارین وی، و دهرناکه فت ژ هه یفا ره مه زانی ئیلا داخ بار بووییه داخبار بوونه کا مه زن.

● ههروه سا ژ کاربنه جهی و شاره زایا روژی: هندیکه زهنگینه دی نه دازه یا نيعمه تین خودی زانت ل سهر خو ب زهنگین کرنی، ده می کو خودی بو وی ب ساناهی ئیخستی ب ده سته ئینا وی تشتی دلی وی دخوازت، ژ خوارن و څه خوارن، و چوونا نځینی، ژ وان تشتین خودی حه لال کری وهکی شه ربعت، و بو وی ب ساناهی ئیخستی وهکی قه ده ر سوپاسیا خودی بکه ت ل سهر ځان خوشیان و نعمه تان، و بیرا براین خو بینت یین ژار و هه ژار نه وی ب وان ب ساناهی نه که فتی ب ده سته ئینا ل سهر فی چهن دی، فیجا مه رد بت ل سهر وان ب خیر و خیراتان و چاکی.

* و هه ژ کاربنه جهی و شاره زایا روژی: پرهینان ل سهر زه بت کرنا نه فسی و زالبوونا ب سهر، هه تا خودان شیان بت و پی چی بت هاژوتنا وی بو وان تشتان یین خیر و باشیا وی تیدا و به خته وهریا دونیایی و ناخره تی، و ژ هن دی دویر بت مروه کی گیانه وهری، خودان شیان نه بت ژ قه ده غه کرنا نه فسا خو ژ له زه تین وی، و دل چوونین وی، بو وان تشتان یین به رژه وهندییا وی تیدا.

* ژکاربنه جهی و شاره زایا روژی: نه و مفایین پیدا دبن یین ساخله میا له شی، ژ دهر نه نجامی کیمرنا خوارنی، و ره حه تکرنا نامیری هیرانی (مه عیده ی) ماوه یه کی دیارکری، و هنده ک به رمایکان و تام شلان جیگر دکه ت یین زیانمه ند بو له شی.

[انتهى بتصرف من رسالة: ((فصول في الصيام والتراویح والزكاة))، صفحة: ۶-۸].

* شیخ عه بدوللاهی کوری صالحی قه صری د پهرتووکا (تذکره الصوام لاپهری: ۱۳-۶) دبیزت:

روژی هاتیه دانان بو کارینه جهی و شاره زایین گه له ک مهن، واجب کرینه کو بیت فرهزه ک ژ فرهزین ئیسلامی، و ستوینه ک ژ ستوینی وی، د روژیین دا هه نه کومه کا مفايان، و وی یین ههین چهنه شیواژین ب بهر هه کت دکهت، ب هیلانا خه ز ژیکه رین وی و دلچوونین وی، گوهداریه ک بو خودایی وی، و پیشیخسته ک بو خه ز ژیکرنا خودی ل سهر خه ز ژیکرنا وی تشتی مروف خه ز ژ دکهت، دی وی پیشیخت یی چیکه ری وی خه ز ژ دکهت و خوشتی وی، ل سهر وی تشتی نه فسا وی خه ز ژ دکهت و دلی وی دچتی، قیجا دی دیار بت ب قی چهنه دی راستیا باوه ریا وی، و تمامیا عه بدینیا وی بو خودی، و خوهریا خه ز ژیکرنا وی، و مه ز نیا تماعیا وی و هیقیا وی بو وی تشتی خودی سوز پی دای عه بدین خو، ژ دلوقانی و رازی بوونی و ژیرنا گونه هان و چاکیی دا.

د روژیی دا هه یه راهینان کرنا ل سهر زه بت کرنا نه فسی، و هوکمداریا ل سهر، و گرتنا هه قساری وی، و به ری دانا وی بو وی تشتی خیرا وی تیدا، و به خته وه ریا وی، و سهرکه فتنا وی د نوکه و داهاتی دا، ل ده می کو مروف نه فسا خو بهین فرهه دکهت ل سهر کرنا تاعه تان، و هیلانا ناره زویان.

پیغه مبه ری - ﷺ - گووت: ((وَمَا أُعْطِيَ أَحَدٌ عَطَاءً خَيْرًا وَأَوْسَعَ مِنَ الصَّابِرِ)).

پامان: دانه ک نه هاتیه دان بو که سه کی خیرتر و به رفره هتر ژ بهین فره هی.

و دهاتی خواری دا: ((وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ)).

پامان: خودی خه ز ژ بهین فره هان دکهت.

و خودی ته عالا گووت: ((إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ)).

پامان: ب راستی هندی خودی یه دگهل مروقین بهین فره دایه.

و خودی ته عالا گووت: ((إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ)).

پامان: هه ما خه لاتی بهین فره هان دی ئینه دان بی هه ژمار.

و د روژیی دا شکاندنا نه فسی هه یه، و هاتنه خوارا وی ژ مه زناهی یا وی، هه تا خو بو هه قیی دشکینت، و خو بو چیکرییان نه فس نزم دکهت، و چو هه قوینه بو روژیی نینن، چونکی هندی تیراتی یه ژ خوارن و هه خوارنی، و ده ست دانا ژنان، هه ر ئیک ژ وان کومه کا خه لکی بار دکهت باراپتر ل سهر خرابیی، و بلنداهی، و نه قه بویلکرنا هه قیی، و کیمکرنا خه لکی دگله ک ده ستوداران دا. و دبرساتی و تیهناتی دا و پشت دانا خه زان دا - ب تاییه تی ل سهر روپی عیباده تی بو خودی - ژ وان تشتانه یین تخوبیین وی دشکینت، و ژ جووتبوونی زه بت دگهت و بو مروفی دبت هاریکار ل سهر و دی وه لی

که ت خو ئاماده بکه ت بو وان تستان ئه وین ئارمانجین به خته وه ریا وی تیدا، و قه بویل کرنا وان تستان ئه وین یی پاقر دبت د ژیا نا وی یا هر و هری دا.

خودی ته عالا گووت: ((قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (۹) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا)).

پامان: ب راستی ئه و قورتالبوو و سهر فه راز بوو و به خته وهر بوو ئه وئ نه فسا خو پاقر کری ژ گوننه هان، و ب راستی ئه و زیاندمه ند بوو ئه وئ نه فسا خو پیسکری ب کرنا گوننه هان.

و خودی ته عالا گووت: ((وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ (۴۰) فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ)).

پامان: و ئه وئ ترسا چوونا هه مبه ر خودی د دلی وی دا و نه هیا نه فسی کری ژ هه زین وی و ژ دل خواستین وی وهرگیراین ب راستی هندی بجه شته ئه وه جهی وی.

و روژی بیرا مه زنه نیعمه تین خودی ل به ندهی دئینت، و مشه چاکیا وی دگهل به ندهی، چونکی ئه گهر به نده برسی بوو، یان تیهنی بوو، و پشتدانا شه هوته خو کر، دی میلاکا برسی ئیته بیرا، و نه فسی بئ باهر، و ئه فه دی بنه ژ داخوازکهرین همدای وی بو خودایی وی ل سهر نیعمه تین وی، و سوپاسیا وی بو وی ژ بهر مه ردینی و ریژداریا وی، و ئه ف چه نده دی بنه ئه گهرین نازکیا دلی وی، ژ وان تستان ئه وین وهل وی دکه ت دلوقانیی ب ژاران بهت، و ل هه وارا غه مگینی بچت و خلاس بکه ت، و وه که هف بکه ت، و مه ردینی دگهل وان بکه ت، و ئه ف چه نده ژ ئه گهرین پاراستنا نیعمه تانن و زیده بوونا وان و پاشقه لیدانا تولان و سلامه تیا ژ ئاتافان.

و روژی ژ مه زترین ئه گهرین پاقرکرنا نه فسانن ژ پیسبوونا وان و پاقرکرنا وان نه فسان ب پاقرکرنا ره وشتی وانه، و قافارتنا وان ژ کیم و کاسیین وان، دگهل وان تشتین تیدا ههین ژ بوو چاکیا دلان و نه رمکرنا وان، و چاندنا ته قوایی تیدا و موکمرنا ترسا وی ژ چیکه ری وی و ئینه ره هه بوونی- الباری- وی، خودی ته عالا گووت: ((يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ)).

پامان: ئه ی گه لی ئه وین هه وه باوه ری ئینای روژی ل سهر هه وه هاته فه رکرن هه روه کی ل سهر ملله تین به ری هه وه هاتبوویه فه رکرن به لکی هوین ته قوا خودی بکه ن.

خودایی پاک دیار کر هندی حیکمه ته ژ فه رکرنا روژیی بجه ئینانا ته قوایی یه.

و ته قوا: په یفه کا کومکهره بو هر خه سله ته کی باشی ژ کرنا عیاده تان و هیلانا سهر پیچی و گوننه هان و هشیار بوون ژ زه لیان و حولیسینین شه هه واتان و خو پاراستن ژ گومانان.

و بو روژی شینواره کی دیار هه یه د هاریکاری کرنا د فی چندی دا، چونکی روژی دلی نهرم دکه ت، و بیرا وی ب خودی دئیت، و وان مژویل که ران ژ وی قه دبرت ئه وین وی ژ خیری و باشی پاشفه دهن، یان ئه وین وی بو خرابی دکیشن، و ل نک روژی گری چاکی و کرنا باشی خوشتی دکه ت.

ژهر فی چندی له زی لی کرنا گه له ک ژ روژی گران دئیته دیتن بو خیری و باشی، و دویر که فتنه ژ وان کریارین هه رام، و دویر بوونا ژ گومانان، و پیشبرکی کرنا وان د نیزیکرنین مه زن و خودان قه در دا.

◀ ژ توره و نادابین روژی

- ۱- که یفخووشی ب هاتنا ره مه زانی.
- ۲- بیژته وی یی خه بهر گووتینی، یان قه سیټ کریت (ئه ز مروقه کی ب روژی مه).
- ۳- بو خه لکی به حس نه که ت کو ئه و برسی یه، یان تیهنی یه د ئه فروکه دا.
- ۴- هر که سه کی ژ خودانین عوزرا بت، بلال پیش چاقین خه لکی نه خوت.
- ۵- بنفت ب ئه ندازه یا پیدقی.
- ۶- خوارنا فتاری، یان شیقی، یان پاشیقی، ب ئه ندازه یا پیدقی، ژهر حه دیسا (مَا مَلَأَ آدَمِي وَعَاءَ شَرًّا مِنْ بَطْنِي بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أَكْلَاتُ يَقْمَنَ صَلْبُهُ فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ فَتُلْتُ لِبَطْنِي)
 رامان: کوری ئاده می ئامانه ک تژی نه کریه خرابتر بت ژ زکی وی، تیرا کوری ئاده می هیه چه ند پاریه ک پی
 ههستی پشنا خو راست بکه ت، ئه گهر هر دی وه که ت، بلا مه عیدی خو بکه ت سی بهش سیکه ک بو
 خوارنا وی
- ۷- و د شه فا خودا قه خوت ب ئه ندازه یا پیدقی: ((وَتُلْتُ لِلشَّرَابِ))، رامان: وسیکه ک بو قه خوارنی.
- ۸- ده مان بهرزه نه که ت د جادان و سویک و بازاران دا، به لی دی ب ئه ندازه یا پیدقی بت.
- ۹- ئاخشتنا وی دگهل خه لکی، و دگهل ئه هلی مالا وی ب ئه ندازه یا پیدقی بت.
- ۱۰- تیکه لیا وی دگهل خه لکی ب ئه ندازه یا پیدقی بت.
- ۱۱- قیزی نه قه دان، ژهر حه دیسا: ((وَلَا يَصْحَبُ))، رامان: بلا قیزی قه نه ده ت.
- ۱۲- قه سه کریتی نه کرن: ژهر حه دیسا: ((وَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُتْ))، رامان: و ئه گهر روژا روژی
 گرتنا ئیک ژ هه وه بت، بلا قه سه کریتی نه که ت.
- ۱۳- و وان کریاران نه که ت کریارین نه زان دکه ن، ژهر حه دیسا: ((...فَلَا يَرْفُتْ وَلَا يَجْهَلُ ...))، رامان: ئه گهر
 روژا روژی گرتنا ئیک ژ هه وه بت، بلا قه سه کریتی نه که ت، بلا خو نه زان زی نه که ت (ئانکو: کریارین
 نه زانان نه که ت وه کی نه فامی و ترانه کرن و کریتی د گووتن و کریاران دا.
- ۱۴- که یفخووشبوون ئه گهر ده می فتاری نیزیک بو- ژهر حه دیسا: ((.... إِذَا أَفْطَرَ فَرَحَ بِفِطْرِهِ))، رامان: و
 ئه گهر فتاره کر که یفخوش دبت ب فتاره کرنا خو.
- ۱۵- بلند نه کرنا ده نگی ب ده رنځستنا تشتی ژ دفنی.

◀ ژ مفايین روژی

- ۱- ته قوا خودی ((لعلکم تتقون)).
- ۲- ساخله میا له شی.
- ۳- ته نگکرنا هاتن و چوونا شهیتانی.
- ۴- بیرئینانا دهست و داری ژار و دهست کورتان.
- ۵- روژی پاراستنه (ژ هه رami).
- ۶- روژی مروقی فیردکته بهین فره هی.
- ۷- روژی سه رکه فتنه ل سه ر نه فسی.
- ۸- روژی سه رکه فتنه ل سه ر شهیتانی.
- ۹- روژی گرنا ره مه زانی مروقی موسلمان فیردکته پیگیری کرنا ب ژ فانان.
- ۱۰- روژی ره مه زانی نیشانه که بو ئیکگرنا موسلمانان.
- ۱۱- روژی بوونا سی روژان ژ هه ره هیقه کی، وه سواس و نه فیان و که رب و کینی ژ سینگی ده ره دیخت.
- ۱۲- روژی خیری ب دهست بهندی دینت ژ خیری دنیایی و ئاخره تی: ((وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ))، پامان: و نه گه ره هوین ب روژی بن بو هه وه ب خیرتره نه گه ره هوین بزنان.
- ۱۳- بیهنا دهقی روژی گری پاقرتر و خوشتره ل دهف خودی ژ بیهنا مسکی.
- ۱۴- روژی گری دوو که یفخوشی یین هه یین پی که یفخوش دبت، که یفخوشیه ک ل دهمی فتاره کرنا وی، و که یفخوشیه ک ل دهمی چوونا دهف خودایی وی.
- ۱۵- دوعایا روژی گری به رسف داییه.
- ۱۶- روژی مه هه ره ی بو خودانی خو دکته، هه روه کی د هه دیسا عه بدوللاهی کوری عه مری دا هاتی ل نک ئیمام نه حه دی، و شیخ نه لبانی صه حیج دکته د (صحیح الجامع) دا ب ژماره (۳۸۸۲).
- ۱۷- روژی هه زاجنسی لاواز دکته، ژ به ره هه دیسا: ((يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنِ اسْتِطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصْرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ)).
- پامان: گه لی کوما گه نجا! هه ره که سه کی ژ هه وه پیچی بوون هه بت (پیچی بوونا پاره ری و یا له شی) بلا ژنی بینت، چونکی هندیکه ژن ئینانه چاقرتنه بو چافی، و پاریزتر و باشره بو عه وره تی، و هه ره که سه کی شیان نه بت ژنی بینت، نه و ئیمانته روژی، چونکی نه و روژی دی بو بت په ر ژان.
- ۱۸- روژی به ره قانیی ژ خودانی خو دکته د قه بری دا، هه روه کی د هه دیسا نه بی هه ره یه ری دا- خودی ژ رازی بت- ل نک ئبن حیبانی: ((ثُمَّ يُؤْتِي عَنْ يَمِينِهِ فَيَقُولُ الصَّيَامُ : مَا قَبِلِي مَدْحَلْ)).
- پامان: و پاشی دی ئاگر هیتن (دقه بری دا) ژ لایی وی یی راستی، روژی دی بیژت: ژ لایی من جهی چوونا ژور نینه).
- ۱۹- روژی ره مه زانی ژ بیرن بو گوننه هان ژ به ره هه دیسا: ((وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ مُكْفِرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ)).
- پامان: ژ ره مه زانی بو ره مه زانی گوننه ه ژ بیرن بو وان تشتین د ناقبه را خو دا نه گه ره خو ژ گوننه هین مه زن دویر کر.

۲۰ روژی ژ نه گهرین چوونا به شتی یه، ژ بهر ه دیسا: ((مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ صَائِمًا؟)) قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ تَبِعَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ عَادَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مَرِيضًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَا اجْتَمَعَ فِي أَمْرٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ»). [رواه: مسلم رقم: ۱۰۲۸].

پامان: کی ژ هوه لی بوویه سپیده و نه وی ب روژی؟

نه بوویه کری گووت: نه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

کی ژ هوه نه فرو دویچوونا جه نازه کی کریه؟

نه بوویه کری گووت: نه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

کی ژ هوه نه فرو سه ره دانا نه خوشه کی کریه؟

نه بوویه کری گووت: نه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

کی ژ هوه نه فرو خوارن دایه ژاره کی؟

نه بوویه کری گووت: نه ز.

پیغه مبهری - ﷺ - گووت:

نینه نه ف سالوخته د زه لاهه کی - مروقه کی - دا کوم بین ئیلا دی چیه به شتی دا.

۲۱ روژگر دهیته گازیکرن روژا قیامه تی ژ ده رگه هی ریان، که سه ک ناچت ژورقه تیرا روژی گر نه بت.

۲۲ روژی ژ نه گهرین نازاد بوونا ناگری یه، ژ بهر ه دیسا: ((وَلِلَّهِ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ وَذَلِكَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ)).

پامان: و خودی نازاد کهر هه نه ژ ناگری و نه فه د هه ر شه فه کی دا ژ ره مه زانی.

۲۳ روژی ره وشتی د خه ملینت و ژ کیم و کاسیا خلاص دکه ت، ژ بهر ه دیسا: ((فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا

يَصْحَبُ، فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيُقِلْ: إِيَّيْ صَائِمٌ، إِيَّيْ صَائِمٌ)).

پامان: فیجا نه گهر روژا روژی کرتنا ئیک ژ هوه بت، بلا قه سه کری تی نه که ت، و بلا قیژیا نه فه ده ت، نه گهر ئیک

خه بهر گووتنی، یان شهر دگهل کر، بلا بیژت: نه ز ب روژی مه، نه ز ب روژی مه.

خودانین عوزران د روژی گرتنا رهمه زانی دا

خودانین عوزران د روژی گرتنا رهمه زانی دا چوار به شن، نه و ژي نه فته نه:

● به شی ئیکي:

۴ بتني نه داکرن (قضاء) ل سهر وان هه يه، نه و ژي:

۱. نه خوش: نه نه و نه خوشيا هيڅيا ساخله ميا وي هه ي.
۲. ريښنگي ريښنگيا کور تکرني.
۳. ژنکا د ژفانان دا.
۴. ژنکا د بچويکبووني دا.
۵. دوو گيان: نه گهر ترسييا ل سهر نه فسا خو بتني، يان ترسييا ل سهر نه فسا خو و بچويکي د زکي خودا.
۶. شيردر: نه گهر ترسييا ل سهر نه فسا خو بتني، يان ترسييا ل سهر نه فسا خو و بچويکي د زکي خودا.
۷. روژي شکينه ري بو رزگار کرنا بي گوننه هي: نه گهر ديت که سه ک نينه وي رزگار بکه ت ژ بلي وي، و شيان نه بت بو رزگار کرنا وي ئيللا ب روژي شکاندن نه بت.
۸. ل دهمي به رامبه ربوونا دوژمني: ژبه ر حه ديسا نه بي سه عيدي خودري - خودي ژي رازب بت - گووت: پيغه مبهري (ﷺ) گووت: ((إِنَّكُمْ مُصَبِّحُونَ عَدُوَّكُمْ وَالْفِطْرُ أَقْوَى لَكُمْ ، فَأَفْطِرُوا . وَكَانَتْ عَزْمَةٌ فَأَفْطَرْنَا)) . [رواه: مسلم رقم: ۱۱۲۰].
- پامان: هوين دي سپيدي چن به رامبه ر دوژمني خو، روژي شکاندن به يتره بو هه وه فيجا روژيا خو بشکين روخسه ته ک بوو فيجا مه روژيا خو شکاند.

● به شی دووي:

۴ بتني که ففاره ت (گوننه ه ژيبرک) ل سهر وان هه يه، نه و ژي:

- ۱-۲ پيره ميړي ناف سه چووي و پيره ژنا ناف سه چووي: نه ويښ روژي ل سهر وان گران دبت.
- ۳-۴ زه لامي نه خوش و ژنکا نه خوش: نه ويښ بي هيڅي ژ ساخله مبووني.

● به شی سیی:

◀ که ففارهت و نه دا کرن هەر دوو پیکه ل سەر وان هه نه، نه وژی:

۱. دووگیان: نه گهر ترسییا ل سهر بچویکی دزکی خودا، و نه ترست ل سهر نه فسا خو.

۲. شیردهر: نه گهر ترسییا ل سهر شیردهری خو، و نه ترسییا ل سهر نه فسا خو.

● به شی چواری:

◀ واجب نابت ل سهر وان نه گرتن، و نه نه دا کرن، و نه که ففارهت، نه وژی:

۱-۲- کورکی بچویک و کچکا بچویک، نه وین دهن بالقبوونی دا، نه وین جودا کهر، هفت سالی تمامکین و

سهر را، دورسته روژی ژ وان، به لی واجب نابت ل سهر وان، و پیدقی یه فرمان ل وان بهیته کرن، دا کول سهر فیربین.

۳-۴- زه لامي دين و ژنکا دين: روژی دورست نینه ژ وان، و نه دا ژي ناکه نه گهر هاش خو مان، و خوارن ژي ناهيته دان پيش وان فه.

چونکی پینوس ا سهر فان ههر چوارا رابووی یه.

۵-۶- زه لامي ئالوزبووی و ژنکا ئالوزبووی د عه قلین خودا: روژی واجب نابت ل سهر وان، و خوارن ناهيته

دان پيش وان فه، چونکی نه وین د راما نا دینی دا.

● هشیارکرنه ک:

زه لامي کافر، و ژنکا کافر، روژی ژ وان دورست نینه، و نه دا ناکه نه گهر موسلمان بوون، دگهل هندی

نه گهر بهرن ل سهر کوفرا خو دی پرسیار ژ وان هیته کرن ل سهر روژی، و هیته عه زابا دان ل سهر هیلانا

وئ. [نیل المارب (۲/ ۴۲۱- ۴۲۲)].

جورین روژیا

روژیین واجب

۱. روژیین ره مه زانی.
۲. نه دائین ره مه زانی بو وی یی نه دال سهر هین.
۳. گوننه ه ژبیرکا وی یی چوو به نقینا ژنکا خو د ره مه زانی دا ب روژ، بو وی یی شیان نه بت به نده کی (عه بده کی) نازاد بکته.
۴. روژیا نه زری.
۵. روژیا گوننه ه ژبیرکا نه زری.
۶. روژیا گوننه ه ژبیرکا ظیهارئ — زیهارئ- بو وی یی شیان نه بت به نده کی نازاد بکته.
۷. روژیا گوننه ه ژبیرکا سویند خوارئ، نه گهر بی شیان بوو ژ ههر سی کریارین ل ده ستپیکئ هاتینه به حسکرن.
۸. روژیا گوننه ه ژبیرکا کوشتنا ژ خه له تیقه، بو وی یی شیان نه بت به نده کی نازاد بکته.
۹. روژی د گوننه ه ژبیرکا کوشتنا نیچیری دا، و نه وی د ئیحراما دا بت.
۱۰. روژیا سی روژان ل حه جئ، و حه فتان نه گهر زقری مال، بو وی یی ته مه تنوع کری و دیاری پی چینه بووی.
۱۱. روژیا وی که سی یی حه رامیه ک کری د ئیحراما دا یان عومرا خودا، و شیان نه بت دیاری (قه کوژه کی بکته دیاری بو حه ره می) بده ت.

روژین سوننه

- ۱- روژیا دوشه مې ژ هر حه فتيه کي.
- ۲- روژيا پېنج شه مې ژ هر حه فتيه کي.
- ۳- روژين روژين (ايام البض) ژ هر هه يقه کي (روژا سيزدي و چواردي و پازدي ژ هر هه يقه کا عه سماني).
- ۴- روژي بوونا روژين شه شکين ژ شه والي.
- ۵- روژي بوونا نه هکين (ذي الحجة)، ژ ده ستيکا هه يفا (ذي الحجة)، حه تا روژا عه ره في.
- ۶- روژي بوونا روژا عه ره في بو ژ بلي حه جاجان.
- ۷- روژي بوونا روژا تاسوعايي.
- ۸- روژي بوونا روژا عاشورايي.
- ۹- روژي بوونا د هه يفا خودي يا موچه رهم دا.
- ۱۰- روژي بوونا شه عباني هه مبي، يان ئيللا کيمه ک تي نه بت.
- ۱۱- روژي بوونا روژه کي، و خوارنا روژه کي (نيف سال).
- ۱۲- روژي بوونا روژه کي، و خوارنا دوو روژا (سيکا سالي).
- ۱۳- روژي بوونا گه نجان کچ و کور، بو ئه وين دهر فته تا هه فزيني بو وان ب سهر ئيک فته نه هاتي.
- ۱۴- روژي بوونا روژه کي د ريکا خودي دا، ژهر حه ديسا: ((ما من عبد يصوم يوماً في سبيل الله . إلا باعد الله ، بذلك اليوم ، وجهه عن النار سبعين خريفاً) . [متفق عليه ، عن أبي سعيد الخدري].
- پامان: نينه به ندهک روژه کي روژي بت د ريکا خودي دا، ئيللا خودي ب وي روژي دي ناف چاقين وي
- دوبرکته تن ژ ناگري حه فتي پازان.
- ۱۵- روژي بوونا وي يي خوارنه کي نه بينت ل مال ((هل عندكم شيء = ئه ري تشته ک ل نک هه وه هه ي يه گوتنا پيغه مبهري (ﷺ) بو مالا وي ل ده مي گوتيني چو تشت نينه وي گوت پا ئه ز ب روژي مه)).
- ۱۶- روژي گرتنا پيش وي فته يي مري، و روژي ل سهر هه ين. هه روه کي د ((فتاوى اللجنة الدائمة)).
- ۱۷- فيرکنا زاروکان ل سهر روژي گرتنا ره مه زاني، نه گهر حه فته سالي تمام کرن.
- ۱۸- هر که سه کي بقيت دنا فبه را هر چوار سالوخته تان دا کوم بکته ژهر حه ديسا: ((مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ صَائِمًا؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ تَبَعَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مِسْكِيًّا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ عَادَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مَرِيضًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَا اجْتَمَعْنَ فِي امْرِئٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ»)). [رواه: مسلم رقم: ۱۰۲۸].
- پامان: کي ژ هه وه لي بووييه سپيده و ئه وي ب روژي؟

نه بووبه کری گووت: نه ز.

پیغه مبه ری - ﷺ - گووت:

کئ ژ هه وه نه فرو دویفچوونا جه نازه کئ کریه ؟

نه بووبه کری گووت: نه ز.

پیغه مبه ری - ﷺ - گووت:

کئ ژ هه وه نه فرو سه ره دانا نه خوشه کئ کریه ؟

نه بووبه کری گووت: نه ز.

پیغه مبه ری - ﷺ - گووت:

کئ ژ هه وه نه فرو خوارن دایه ژاره کئ ؟

نه بووبه کری گووت: نه ز.

پیغه مبه ری - ﷺ - گووت:

نینه نه ف سالوخته د زه لاهه کئ - مروقه کئ - دا کوم بین ئیلا دی چیتنه بجه شتی دا.

◀ روژین نوی ده رکه فتی (بیدعه)

۱- روژی بوونا روژا دووازدی ژ (ربیع الأول).

۲- روژی بوونا روژا ئیکه م نه یینی ژ ره جه بی.

۳- روژی بوونا روژا بیس و حه فتی ژ ره جه بی.

۴- روژی بوونا ره جه بی هه می.

۵- روژی بوونا روژا یازدی ژ شه عبانی.

۶- روژی بوونا روژا خیانه تی یا شیعا.

۷- روژی بوونا روژا ژ دایک بوونا مه سیحی کوری مه ریهمی (علیه السلام).

روژین حەرام

- ۱- روژی بوونا روژا چه ژنا ره مه زانی.
- ۲- روژی بوونا روژا چه ژنا قوربانی.
- ۳- روژی بوونا روژین ته شریقی (هەر سێ روژین پشتی روژا ئێکی ژ چه ژنا قوربانی) ئیلا بو وی تی نه بت یی پی چی نه بت دیاریی بدهت.
- ۴- روژی بوونا روژا ئهینیی بتنی. (بن دانا پینج شه مبی یان شه مبیی دگهل دا).
- ۵- روژی بوونا ژنکی ب روژیا سوننهت و زهلامی وی ئاماده بی دهستویریا وی.
- ۶- روژی بوونا ژنکا د ژفانان دا.
- ۷- روژی بوونا ژنکا د بچوکیبوونی دا.
- ۸- حەرام دبت روژی گرتن بهری خه لکی (بو مه ها ره مه زانی).
- ۹- حەرام دبت روژی گرتن پشتی خه لکی (بو مه ها ره مه زانی).
- ۱۰- بهری ره مه زانی روژه کی، یان دووان، ئیلا بو خودان عه ده ته کی نه بت، یان بو وی یی ئه دا کرن ل سه ر هه یین.
- ۱۱- روژی بوونا روژا ب گومان ب ئیبه تا یه ده کی (ئیحتیات).
- ۱۲- قیکره گه هاندنا (الوصال) دوو روژان و زیده تر، و ئه فه مه زه بی جه مهوری یه، و ئه ف حه رام کرنه تاییه ته ب ئومه تی فه.
- ۱۳- روژی بوونا ریقنگی، ئه گه ر روژی وی بگه هینت تیچوونی.
- ۱۴- روژی بوونا روژین سالی هه میی.
- ۱۵- روژی بوونا روژیی بو ژ بلی خودی.

روژیین مه کروه

- ۱- تاکرنا شه مبی ب روژی، ل سهر مه زه بی جمهوري.
- ۲- تایهت کرنا روژی د رهجه بی دا، بهروفاژی عده تی وی.
- ۳- نه گهر شه عبا ب نیقی بوو ب روژی نه بن، ئیلا نه و تی نه بت عده تی وی بت، یان نه داکرنا ل سهر هه بن.
- ۴- مه کروهه روژی بوونا روژیا سوننهت، بو وی یی روژیین فهرز ل سهر هه بن، ئیلا بو وی نه بت یی بی شیان ژ نه داکرئی.
- ۵- روژی بوونا روژا عهره فی بو حه جکه را.
- ۶- روژی د ریفتنگیی دا، نه گهر بارگرانوول سهر ریفتنگی. ههروه کی د ((فتاوی رمضان)) (۳۰۸/۱)، فتوی شیخ ئیبن بازی (خودی دلوفانیی پی بهت).
- ۷- روژی بوون ل ده می بهرامبه روونا دوژمنی.

تایه تمه ندیین هه یقا ره مه زانی

- ۱- هندیکه روژی بوونا ره مه زانی یه ئیک ژ ههر پینچ ستوینین ئیسلامی یه یین مه زن.
 - ۲- خودی ره مه زان تایه تمه ندر ب روژی دنا ف هه می هه یقین دی دا.
 - ۳- خودی ره مه زان تایه تمه نکر ب هاتنه خوارا قورئانی تیدا.
 - ۴- خودی ره مه زان تایه تمه نکر ب شه قا ب قه در، نه وه خیرتر ژ هزار هه یقان.
 - ۵- ره مه زان تایه تمه نبوو ییه ب نفیژین مرتاحکه ر (تهراویح) یین جماعت د مزگه فتان دا.
 - ۶- ره مه زان تایه تمه نبوو ییه ب قه بوونا ده رگه هیین بجه شتی.
 - ۷- ره مه زان تایه تمه نبوو ییه ب گرنا ده رگه هیین جه هه می.
 - ۸- ره مه زان تایه تمه نبوو ییه ب قه بوونا ده رگه هیین عه سهانی.
 - ۹- ره مه زان تایه تمه نبوو ییه ب قه بوونا ده رگه هیین دلوفانیی.
 - ۱۰- ره مه زان تایه تمه نبوو ییه ب ئازاکرئی ژ ناگری، د ههر شه قه کی دا.
 - ۱۱- ره مه زان تایه تمه نبوو ییه ب گازی کرنا گازی که ری: ((يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ)).
- پامان: نه ی داخوازکه ری کار و خه لاتی وه ره ل خو بزقره، و نه ی داخوازکه ری گوننه هان و خرابیی ب دویمه ی وه ره ژ گوننه هان.

۱۲- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب قهیدکرنا شهیتانان.

۱۳- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب هندئ عومره د رهمه زانی دا به رامبه ری حه جه کئی یه د گهل پیغه مبه ری (ﷺ)، ههروه کی د حه دیسا عه بدوللاهی کورئ عه بیاسی دا- خودئ ژهه ردوو وان رازی بت- متفق علیه.

۱۴- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب دهه کئین دویمه هیکی، ئه وئین باشتین شه قئین سالی.

۱۵- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب هندئ هه ره که سه کئی ب روژی بت باوه ری هه بت ب فه رزایا وی و بو خو بخیر بهه ژمیرت، دئ بو وی هیته ژبیرن گوننه هیین وی یین بوری، ههروه کی د حه دیسا ئه بی هورهیره ی - خودئ ژئ رازی بت- متفق علیه.

۱۶- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب هندئ هه ره که سه کئی ساخ بکه ت ب عیباده ت و شه ف نقیژیا باوه ری پی هه بت و بو خو ب خیر بهه ژمیرت، دئ بو وی هیته ژبیرن گوننه هیین وی یین بوری، ههروه کی د حه دیسا ئه بی هورهیره ی - خودئ ژئ رازی بت- متفق علیه.

۱۷- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب هندئ هه ره که سه کئی شه فاق ب قه در رابت و ساخ بکه ت ب عیباده تی باوه ری پی هه بت و بو خو ب خیر بهه ژمیرت، دئ بو وی هیته ژبیرن گوننه هیین وی یین بوری، ههروه کی د حه دیسا ئه بی هورهیره ی - خودئ ژئ رازی بت- متفق علیه.

۱۸- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب زکاتا فترا سه را.

۱۹- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب قه بویلکرنا شاه دهییا که سه کئی دادوهه ر بتنی د ده سته پیکا وی دا.

۲۰- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب دوعا کرنا جبریلی، ئامین کرنا ژ پیغه مبه ری (ﷺ).

۲۱- رهمه زان تاییه تمه نبووییه ب هاتنا خارا جبریلی د هه ره شه فه کئی دا ژ شه قئین وی، بو وانه گوتنا قورئانا پیروز دگهل پیغه مبه ری (ﷺ)، هه تا پیغه مبه ری خودئ (ﷺ) مری.

۲۲- روژی بوونا رهمه زانی ژبیره بو گوننه هان ژ رهمه زانی بو رهمه زانی.

۲۳- هه یقه ک ژ هه یقان نه هاته بهه حسکرن د قورئانی دا ب ناقئ وی بتنی رهمه زان تی نه بت.

۲۴- پیغه مبه ری خودئ (ﷺ) ژ هه می ده ما مه ردتر بو د رهمه زانی دا.

۲۵- پیغه مبه ری خودئ (ﷺ) خو زه حمه ت د دا د رهمه زانی دا نه وه کی خو زه حمه ت دانا د ژبلی رهمه زانی

دا، ژ عه بدوللاهی کورئ عه بیاسی- خودئ ژ هه ره دوو وان رازی بت - گووت: ((كان النبي صلى الله عليه وسلم أجود الناس بالخير ، وكان أجود ما يكون في رمضان ، حين يلقاه جبريل ، وكان جبريل عليه السلام يلقاه كل ليلة في رمضان حتى ينسلخ ، يعرض عليه النبي صلى الله عليه وسلم القرآن : فإذا لقيه جبريل عليه السلام ، كان أجود بالخير من الريح المرسلة)) . [أخرجه البخاري رقم: ۶ و ۱۸۰۳ ، و مسلم رقم: ۲۳۰۸].

رامان: پیغه مبه ری خودئ (ﷺ) مه ردترین خه لکئ بو ب خیرئ، و د مه رترین ده مان دا د رهمه زانی دا بوو، ل ده می جبریل د هاته ده ف، و جبریل- علیه السلام- د هاته ده ف د هه ره شه فه کئی دا ژ رهمه زانی،

هه تا ره مه زان ب دویمه هیک دهات، پیغه مبهری (ﷺ) نه و قورئانا بو هاتیه خواری پیشکیشی جبریلی-
 علیه السلام- دکر، قیجال ده می جبریل — علیه السلام- گه هشتبایی پیغه مبهری خودی (ﷺ)
 مه رد تر بو ب خیری ژ بایی هنارتر بی دلوقانیی.

۲۶- پیغه مبهری خودی (ﷺ) نه گهر چووبا د ده هکین دویمه هیی دا، شه قین وان ساخ دکر، و نه هلی مالا
 خو هشیار دکر، و موجدی دکر، و میژه را خو گریددا، و خو زه حمه ت ددا نه وه کی خو زه حمه ت دانا د
 ژبلی ره مه زانی دا.

۲۷- ههر که سه کی دگهل ئیمای رابت شه ف نفیژیا بکه ت — ته راویحا- هه تا ب دویمه هیک دهیت، رابوونا
 شه قی هه میی بو وی هیته نفیسین ب عیباده ت.

۲۸- خودی هه لبژیرکر روژا شهری به درا مه زن، و روژا قورئانی، و روژا گه هشتنا ههر دوو کومان د ره مه زانی
 دابت، و نه قین هه نی ده ستییکا سه رکه فتنا ئیسلامی و موسلمانان بوو.

۲۹- ههر وه کی خوی هه لبژیرکر شهری فه کرنا مه زن — فه کرنا مه ککه هی- د ره مه زانی دا بت.

۳۰- خودی ره مه زان تاییه تمه نکر شه فا ب قه در تیدا ب هاتنا خوارا مه لایکه تان، نه وین که سه ک نه شیت
 بهه ژمیریت خودی ب تنی تی نه بت، و ب هاتنا خوارا جبریلی- علیه السلام-.

۳۱- خودی شه فا ب قه در تاییه تمه نکر ب قه ده ری- نه ندازه یین- سالانه، نه وین خودی ته علا قه ده را
 چیکریان تیدا د ده بنت.

۳۲- خودی شه فا ب قه در تاییه تمه نکر ب ناشتی و ئیمنی و رحه تی، و ل سه ر خویاتی، هه روه کی خودی
 ته علا گووتی: ((سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ)).

رأمان: ((ناشتی و ئارامی یه هه تا ده رکه فتنا سپیدی)).

۳۳- سوننه ت بوونا گووتنا ((اللَّهُمَّ إِنَّكَ غَفُورٌ، تُحِبُّ الْعَفْوَ، فَاعْفُ عَنِّي)) د روژین کت دا، چونکی روژین کت
 جهی هندئ نه بو شه فا ب قه در.

۳۴- ههر که سه کی خو بی بار بکه ت ژ رابوونا شه فا ب قه در ب راستی نه و بی بار بو ژ ههر خیره کی.

۳۵- هندیکه عیباده ته د شه فا ب قه در دا دهیته به رامبه ر عیباده تی هه شتی سی سال و چهند هه یقه کان، ژ
 شه قه کی کو شه فا ب قه در تیدا نه بت.

۳۶- هندیکه چوونا نفینی یه د روژین ره مه زانی دا، ل سه ر خودانی فه ر دکه ت گونه هه ژبیرا مه زن، نه گهر نه
 ژ خودانی عوزرین شهرعی بت.

۳۷- ره مه زان تاییه تمه نبوو یه ب هندئ کو حه رام دبت روژی بوونا روژه کی ژبه ری وی، یان دوو روژان ژبه ری
 وی، ب تنی بو وی تی نه بت یی عه ده تی وی بت، یان روژیین نه داگری ل سه ر ما بن، هه روه کی حه رام
 دبت روژی گرتنا روژه کی پستی ره مه زانی، چونکی روژا چه ژنی یه.

۳۸- هه ره که سه کئی ره مه زانی ب روژی بت، پاشی ب دویف دا شهش روژان ب روژی بت ژ شه والی ههروه کی روژی بوی هه می سالی.

۳۹- هندی که شه فا ب قه دره شه فه کا موباره که ب بهر که ته، ههروه کی خودایی پاک و بهر ز گووتی: ((إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ)).

پامان: ((مه قورئان ئینایه خوار د شه فه کا موباره ک دا)).

۴۰- ره مه زان هه یقه کا ب بهر که ته، ژ بهر حه دیسا ئه بی هورهیره ی- خودی ژ رازی بت- ل نک ئیمامی نه حمه د، و نه سسائی، و بهیهه قی د ((الشعب)) ی دا، و شیخ ئه لبانی صه حیج کریه ب ژماره (۵۵)، د (صحیح الجامع) دا، پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گووتیه: ((أَتَاكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ، شَهْرٌ مُبَارَكٌ، فَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ صِيَامَهُ، تَفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَتُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ، وَتُغْلَقُ فِيهِ مَرَدَّةُ الشَّيَاطِينِ، وَفِيهِ لَيْلَةٌ هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ، مَنْ حُرِمَ خَيْرَهَا فَقَدْ حُرِمَ)).

پامان: بهر هه وه فه هات هه یقا ره مه زانی، هه یقه کا ب بهر که ته، خودایی مه زن ل سه ره هه وه فه رزگر روژیا وی، ده رگه هیئ بحه شتی تیدا قه دبن، ده رگه هیئ جه هه می تیدا دهینه گرتن، و دهینه قه یدکر تیدا شه یتانیئ سنور به زاندی یئ خرابیی، و شه فه ک د ره مه زانی دایه ب خیرتره ژ هزار هه یقان، و هه ره که سه کئی بی بار بت- ئانکو هه ره که سه کئی خو بی بار بکه ت ژ ساخکر و رابوونا ب تاعه ت و عیباده تی- ب راستی ئه و بی بار بووییه ژ هه ره خیر و باشیه کئی.

۴۱- هه می په رتوکیئ عه سمانی هاتینه خوار د ره مه زانی دا، ژ واسیله ی کوری ئه سقه عی - خودی ژ رازی بت- گووت: پیغه مبه ری خودی (ﷺ) گووت: ((به ریهریئ ئیبراهیمی هاتنه خوار د ئیکه م شه ف ژ هه یقا ره مه زانی، و ته ورات هاته خوار شهش روژ چووی ژ ره مه زانی، و ئینجیل هاتیه خوار سیژده روژ چووی ژ ره مه زانی، و زه بور هاتیه خوار هه ژده روژ چووی ژ ره مه زانی، و قورئان هاتیه خوار بیست و چوار روژ چووین ژ ره مه زانی)). [أخرجه: أحمد، والطبري في ((الكبير))، وابن عساكر، وحسنه الشيخ الباني- رحمه الله- في ((صحیح الجامع)) رقم: ۱۴۹۷، وانظر ((السلسلة الصحيحة)) رقم: ۱۵۷۵].

۴۲- ره مه زان دهیته ب دویمه هیک ئینان ب مه زکرنا خودی - عزوجل- ئانکو ب (الله اکبر)، ههروه کی خودی ته عالا گووتی: ((... وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)). [البقرة: ۱۸۵].

پامان: ((... و دا هوین هه ژماران ته مام بکه ن - ئه وین هه وه خوارین ژ ئه گهریئ نه ساخی و ریقنگی یی - و دا هوین خودی مه زن بکه ن - دانا ته کبیران - ل سه ره هندی کو وی نیعمه ت دگهل هه وه کر هوین راسته ری کرن و دا هین سوپاسیا خودی بکه ن ل سه ره وی نیعمه تا دگهل هه وه کری ژ راسته ری کرن و ته و فیک دانی)) وه ک چه مک هاتیه وه رگرتن ژ ته قسیرا طه به ری.

بیدعین ره مه زانی

(کارین نوی دهرکه فتی یین د ره مه زانی دا)

- ۱- ب دهف گووتنا ئنیه تا روژی.
- ۲- ب دهف گووتنا ئنیه تا ئیعتیکافی.
- ۳- گیروکړنا فتاری هه تا ستیر بهینه دیتن.
- ۴- به لاقبوونا تزبیان، و کرنا وان دیاری د ره مه زانی دا.
- ۵- گووتنا بانگدهری پستی بانگی ئیکي: ((تسحرو، فان في السحوري برکة)).
- ۶- ته سبیح دان (سبحان الله) پیش بانگی ئیکي یی سپیدی فه.
- ۷- ئبن حه جهر د ((فتح الباري)) (۱۹۹/۴) دا دبیزت: ((ژ بیدعیه یین نه هی ژیکری و خراب: نه ویین دهرکه فتین د فی زه مانی دا، ژ دانا بانگی دوی بهری سپیدی ب ماوی سیکا ده مژمیری د ره مه زاندی دا و فه مراندنا چرایان نه ویین هاتنه دانان وهك نیشان بو حه رام بوونا خوارن و فه خوارنی و ل سه ر وی یی دقیت ب روژی بیت، وهك هزرکړنهك ژ وی یی دهر ئیخستی نه و بو یه ده کی یه (ئیحتیات) د عباده تی دا ، و که سهك نزانت ب فی چه ندی تاکین خه لکی نه بن، و ب راستی فی چه ندی نه و کیشان بو هندی حه تا کو بانگ نادهن ئیللا پستی ئافا بوونا روژی ب پله یه کی، ژ بهر خوجه بوونا ده می (وه سا هزرکړن) فیچا فتاره گیرو کړن، و له زی ل پاشیفی کړن، و بهرو فاژیا سونه تی کړن ژ بهر فی چه ندی خیر ژ وان کیم بوو، و خرابی د ناف وان دا مشه بوو، و خودی هاریکاره.
- ۸- پیشوازی کرنا ب هاتنا ره مه زانی ل سه ر منارا، و دریکان دا.
- ۹- خاتر خواستنا ره مه زانی ل سه ر منارا و ریکان.
- ۱۰- دهنگی کومکی ب زکړین پستی هه ر پیچ نفیژان د ره مه زانی دا.
- ۱۱- دوعا کرنا هندهك پیش نفیژان پستی نفیژان، و ئامین کرنا خه لکی ل سه ر فی دوعای.
- ۱۲- گه لهك کرنا نفیژین ب کوم (جماعت) د ئیک مزگه فتی دا، دئیک ده می دا، کومهك عه یشا بکه ت، و کومهك ته راویحان بکه ت، و کومهك ویترا بکه ت.
- ۱۳- تایبه تمه ندکرنا خواندن د نفیژین ته راویحان دا ژ سووره ت (التکاثر) هه تا سووره ت (الناس) د هه ر شه فه کی دا.
- ۱۴- دهنگ بلند کرنا ب زکړان پستی هه ر دوو رکعه تان ژ ته راویحان.

۱۵- بلند بوونا دهنگی نقيژکه را ب ته کبيرا د ده می نقيژي دا، نه گهر پيش نقيژ خلاص بوو ژ خواندنا سوورته ((الضحی)) هه تا دویمهیا سوورته ((الناس)).

۱۶- گووتنا هندهك ژ پيش نقيژان بوو خه لکي د ناقبه را جووت، و کتا: (ئيه تا روژيي بينن، خودي خيرا هه وه بنقيست).

۱۷- تاييه تمه ندکرا شه قا بيس و حه فتی ب سهر بره کي، و کومکرنا خه لکي ل سهر خوارنا وي.

۱۸- نقيژين ته راويحان ب کوم (جماعه ت) د شه قا چه ژني دا، و ناقدارکرنا وي ب شه قا ئيتيم.

۱۹- بيروباوه رين هنده کا کو هندیکه ره مه زانه نه گهر نه سيه روژين نه ويا کيمه.

۲۰- بيروباوه رين هنده کا هندیکه را بوونا ره مه زاني يه دبت ب خوارنا پاریکان و فه خوارنا جگاران، و بهري خودانا سه ته لايي، و ياريکرنا دوميني، و شه تره نجی، و ياريکرنا بليکاني.

۲۱- بله زکرنا هندهك ژ پيشه وا د نقيژين ته راويحان دا، نه گهر هاتنه شيره تکر، دي بيژن: بتني نه فه ته لاويحن.

◀ دویماییک

ب قی نه ندازه یی نه ز به س دکه م، و نه ز داخوازی ژ خودی — عزوجل — دکه م ب مننه ت و مه ردینیا خو رزقه کی بمفا بده ت مه، و کاره کی چاک، و ئیه ته کا صافی، و ته و فیکا مه بده ت بو وی تشتی هه ز ژیدکه ت و ژی رازی دبت، و ده ست و دارین موسلمانان چاک و باش بکه ت، و تیگه هشتنا د دینی دا ب رزقی وان بکه ت، هندیکه خودی یه گوهر لی به ری دوعانه.

وصلی الله علی نبینا محمد، وعلی آله و صحبه وسلم، والحمد لله رب العالمین.